

Statistica ocrotirii sănătății

Metadate
Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică serviciilor sociale

1.2. Persoana de contact

Nadejda Cojocari, șef direcție
tel.: 022 40 30 77

e-mail: nadejda.cojocari@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

10.03.2020

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

10.03.2020

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Statistica ocrotirii sănătății oferă informații necesare pentru descrierea nivelului de performanță a sistemului de sănătate, precum și evaluarea stării de sănătate a populației. Informația generalizată folosită în sistemul de sănătate conține date despre rețeaua, cadrele, fondul de paturi ale instituțiilor medicale, acordarea asistenței medicale populației (spitalizarea, vizitele la medic), examenele profilactice, imunizare, morbiditatea pe toate grupele de maladii și altele. Totodată, acestea asigură date comparabile la nivel național și internațional pentru utilizatorii interni implicați în definirea, implementarea și evaluarea politicilor de sănătate, cât și pentru utilizatorii externi.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

I MORBIDITATEA, DIZABILITATEA ȘI SPITALIZAREA

Incidența printr-o anumită boală reprezintă frecvența cazurilor noi ale unei boli, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară, într-o populație, într-un spațiu și timp dat.

Prevalența printr-o anumită boală reprezintă frecvența cazurilor noi ale unei boli, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară și a cazurilor vechi (înregistrate anterior), într-o populație, un spațiu și timp dat.

Rata incidenței generale reprezintă frecvența cazurilor noi a tuturor bolilor, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară, într-o populație, la 100 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Rata prevalenței generale reprezintă frecvența cazurilor noi tuturor bolilor, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară și a cazurilor vechi (înregistrate anterior), într-o populație, la 100 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Structura incidenței prin boli reprezintă numărul de cazuri noi a principalelor grupe de boli, conform Clasificatorului Internațional al Maladiilor, revizia a X-a, raportat la numărul total de cazuri noi înregistrate, exprimat la 100 %.

Structura prevalenței prin boli reprezintă numărul de cazuri noi și vechi a principalelor grupe de boli, conform Clasificatorului Internațional al Maladiilor, revizia a X-a, raportat la numărul total de cazuri noi și vechi înregistrate, exprimat la 100 %.

Dizabilitate – termen generic pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare,

care denotă aspectele negative ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextuali în care se regăsește (factorii de mediu și cei personali);

Rata dizabilității primare reprezintă frecvența de îmbolnăviri care întrerup total sau parțial capacitatea de muncă, caz nou, înregistrat pentru prima dată în anul de referință de către o instituție medico-sanitară/socială, la 10 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Rata dizabilității primare a copiilor în vârstă de până la 18 ani reprezintă frecvența copiilor cu vârsta 0 -17 ani 11 luni 29 zile cu dizabilitate, caz nou, la 1000 copii cu vârsta 0 -17 ani 11 luni 29 zile, într-un spațiu și timp dat.

Rata dizabilității repetate reprezintă frecvența de îmbolnăviri, care întrerup total sau parțial capacitatea de muncă, caz repetat, înregistrat de către o instituție medico-sanitară/socială, la 10 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Numărul mediu de vizite la 1 locuitor în an reprezintă numărul vizitelor populației la medici înregistrate, exprimat la numărul mediu anual al populației.

Nivelul de spitalizare a bolnavilor reprezintă frecvența internărilor în staționar, la 100 locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Durata medie de spitalizare a bolnavului la un pat reprezintă numărul de zile-pat spitalizate de externăți raportat la numărul de bolnavi externăți.

Letalitatea reprezintă frecvența persoanelor decedate în staționar raportat la numărul bolnavilor externăți plus persoanele decedate în instituția medico-sanitară dată, într-un spațiu și timp dat.

Numărul intervențiilor chirurgicale reprezintă numărul de intervenții chirurgicale efectuate bolnavilor externăți plus persoanelor decedate din secțiile chirurgicale, într-un spațiu și timp dat.

Rata întreruperilor de sarcină reprezintă numărul întreruperilor de sarcină la femei de vârstă fertilă (15-49 ani) la 1000 copii născuți – vii.

II. RESURSELE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE

Spital public – reprezintă instituția medico-sanitară cu paturi, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care prestează servicii medicale specializate în condiții de staționar. Spitalele publice includ spitalele subordonate Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și spitalele din subordinea altor Ministere și autorități publice centrale.

Spital privat – spital organizat ca persoană juridică de drept privat. Instituțiile medico-sanitare înființate în cadrul unor organizații nonguvernamentale sau al unor societăți comerciale, care acordă servicii medicale spitalicești în condițiile legii se echivalează cu spitalele private.

Instituții de asistență medicală de urgență acordă asistența medicală urgentă prespitalicească și transportarea medicală asistată la apelul pacientului, altor persoane sau la cererea lucrătorilor medicali în regim continuu, de la locul accidentului sau îmbolnăvirii și în timpul transportării până la transmiterea pacientului instituției medico-sanitare, inclusiv în situații de crize, pe întreg teritoriul republicii.

Instituții de asistență medicală primară reprezintă instituțiile ce furnizează servicii medicale primare acordate de către medicul de familie către pacienții înscrși pe lista proprie, în baza cererii depuse conform principiului de liberă alegere, indiferent de statutul persoanei (asigurată sau neasigurată), inclusiv din alte instituții în caz de urgențe medico-chirurgicale, sau alte situații justificate din punct de vedere medical. Asistența medicală primară se acordă în Centre ale Medicilor de Familie, Centre de sănătate, inclusiv autonome, Oficii ale Medicului de Familie, Oficii de Sănătate. **(Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 695 din 13.10.2010)**

Instituții de asistență medicală specializată de ambulatoriu - instituții în care se acordă asistență specializată de ambulator și servicii medicale în condiții de staționar de către medicul specialist de profil împreună cu personalul medical mediu.

Întreprinderi individuale de ambulator reprezintă instituțiile private, care prestează servicii medicale în condiții de ambulatoriu – servicii de asistență medicală primară și specializată de ambulatoriu.

Personal medical - reprezintă numărul de medici sau personal medical mediu, în perioada de referință.

3.2.2. Unitatea de măsură

Indicatori exprimați în valori absolute:

- numărul personalului medical, numărul bolnavilor internați, numărul instituțiilor medico-sanitare, numărul solicitărilor de asistență medicală de urgență, numărul paturilor, etc.

Indicatori relativi, raportați la 100/1000/100000 populație:

- la 100000 locuitori: incidența și prevalența prin anumite boli, rata mortalității, etc.;
- la 10000 locuitori: gradul de asigurare cu paturi, gradul de asigurare cu personal medical, etc.
- la 1000 locuitori: numărul bolnavilor înregistrați, numărul întreruperilor de sarcină, numărul copiilor cu dizabilități, etc.
- la 100 locuitori: persoane internate în spital.

3.2.3. Formula de calcul

Gradul de asigurare cu paturi reprezintă nivelul de asigurare cu paturi al populației, pe total și pe profiluri, la 10 mii locuitori.

$$A_p = \frac{N_p}{P_{tot}} * 10000$$

A_p - gradul de asigurare cu paturi

N_p - numărul total de paturi, la sfârșit de an

P_{tot} - numărul mediu al populației în perioada de referință

Gradul de utilizare a paturilor din spitale

$$U_p = \frac{Z_{spit}}{N_p} * 100$$

U_p - gradul de utilizare a paturilor din spitale

Z_{spit} - numărul zilelor de spitalizare

N_p - numărul total de paturi, la sfârșit de an.

Durata medie de spitalizare reprezintă raportul dintre numărul zile-pat spitalizate și numărul bolnavilor externați în perioada de referință.

$$D_s = \frac{Z_{spit}}{B}$$

D_s - durata medie de spitalizare

Z_{spit} - numărul de zile-pat spitalizate

B - numărul de bolnavi externați în perioada de referință.

Gradul de asigurare cu personal medical (la 10 mii locuitori) - reprezintă numărul personalului medical (medici/personal medical mediu) la 10 mii locuitori la finele anului de referință (total medici/personal medical mediu și pe specialități).

$$A_m = \frac{N_{med}}{P_{tot}} * 10000$$

A_m - gradul de asigurare cu personal medical (medici/personal medical mediu)

N_{med} - numărul persoanelor fizice/personal medical (medici/personal medical mediu), la sfârșit de an

P_{tot} - numărul mediu al populației în perioada de referință

Nivelul de spitalizare la 100 locuitori

$$N_{spit} = \frac{B}{P_{tot}} * 100$$

N_{spit} - nivelul de spitalizare

B - numărul persoanelor/cazurilor de internare în spital (staționar), în perioada de referință

P_{tot} - numărul mediu al populației, în perioada de referință

Rata incidenței generale și rata incidenței prin anumite boli la 100 mii locuitori reprezintă numărul total de cazuri noi de boli notificate în perioada de referință, la 100 mii locuitori. Se calculează separat și pentru adulți/copii.

$$I = \frac{P_b}{P_{tot}} * 100000$$

I - rata incidenței generale sau prin anumite boli

P_b - numărul total de cazuri noi de îmbolnăviri a unei anumite boli **b**, conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia X, în perioada de referință.

P_{tot} - numărul mediu al populației în perioada de referință

Rata prevalenței generale și rata prevalenței prin anumite boli la 100 mii locuitori reprezintă numărul total de cazuri de maladii în perioada de referință, la 100 mii locuitori. Se calculează separat și pentru adulți/copii.

$$P = \frac{P_{tb}}{P_{tot}} * 100000$$

P- rata prevalenței generale sau prin anumite boli

P_{tb} - numărul total de cazuri de îmbolnăviri (cazuri noi înregistrate în perioada de referință plus cazurile înregistrate anterior) a unei anumite boli **b**, conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia X, în perioada de referință.

P_{tot} - numărul mediu al populației, în perioada de referință.

Înteruperi de sarcină la 1000 născuți - vii reprezintă frecvența întreruperilor de sarcină la femei de vârstă fertilă, la 1000 copii născuți – vii. Se calculează separat și pe grupe de vârstă.

$$\hat{I}_s = \frac{S_{int}}{N} * 1000$$

$\hat{I}_s$ - întreruperi de sarcină la 1000 născuți - vii

S_{int} - total întreruperi de sarcină la femei în vârstă de 15 - 49 ani, în perioada de referință.

N - total născuți - vii, în perioada de referință.

Notă: metadatele privind indicatorii demografici pot fi accesate la adresa
<http://www.statistica.gov.md/public/files/Metadata/Populatia.pdf>

3.3. Clasificările utilizate

Maladiile: Morbiditatea și mortalitatea sunt clasificate conform *Clasificației Internaționale a Maladiilor* revizia a X, aprobată de Organizația Mondială a Sănătății la cea de-a 43 Adunare Mondială (mai 1990). Pus în aplicare de la 01.01.1996, prin ordinul Ministrului Sănătății nr. 381 din 24.08.1995.

Intervențiile chirurgicale și procedurile sunt clasificate conform *Clasificației Internaționale a intervențiilor chirurgicale și procedurilor* aprobată de Organizația Mondială a Sănătății la cea de-a 29 Adunare Mondială (mai 1976). Pus în aplicare de la 01.01.1983.

Unități administrativ-teritoriale: Datele sunt elaborate conform Clasificatorului unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărîrea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003.

Forme de proprietate: Datele sunt elaborate conform Clasificatorului formelor de proprietate din Republica Moldova (CFP): aprobat prin Hotărîrea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997.

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Cercetările statistice din domeniul sănătății cuprind toate unitățile cu personalitate juridică, indiferent de forma de proprietate, care conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) desfășoară activitatea 86 „Sănătate și asistență socială”.

3.4.2. Populația statistică

Fac obiectul cercetării statistice din domeniul sănătății toate instituțiile medico-sanitare: spitale (republicane, regionale, municipale, raionale, departamentale, private), instituții de asistență medicală de urgență (stații, substații, puncte), instituții de asistență medicală primară, întreprinderi individuale de ambulatoriu, puncte medicale din cadrul instituțiilor de învățământ și întreprinderi, atât din mediul urban, cât și din cel rural.

3.4.3. Geografică

Cercetările statistice din domeniul sănătății nu cuprind instituțiile medicale situate în partea stîngă a r. Nistru și mun. Bender.

3.4.4. Temporală

Seriile de timp sunt disponibile începând cu anul 1995.

3.5. Nivelul de dezagregare

Datele rezultate din cercetările statistice din domeniul sănătății sunt dezagregate după:

- **Instituții medico-sanitare:** tipul instituției medico-sanitare, profilul serviciilor prestate, forma de proprietate, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă;
- **Paturi în instituții medicale:** profil pat, tipul instituției medico-sanitare, statut de asigurat, adulți/copii, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă;
- **Personal medical:** specialități, categorii de calificare, tipul instituției medico-sanitare, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă;
- **Asistența medicală de urgență:** tipul instituției medico-sanitare (stații, substații, puncte), profilul serviciilor prestate, profilul echipelor de AMU, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă;
- **Bolnavi înregistrați:** profil pat, tipul instituției medico-sanitare, statut de asigurat, adulți/copii, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă dezagregat;
- **Incidența și prevalența prin anumite boli:** forma nozologică conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia a X, grupe de vârstă, sexe și mediu de reședință (tuberculoză, tumori maligne, tulburări mentale, boli cu transmitere sexuală), unitate teritorial – administrativă;
- **Persoanele cu dizabilități:** tipul dizabilității, grad de dizabilitate, sexe, medii de reședință, cauze ale dizabilității, grupe de vârstă, unitate teritorial - administrativă.

Restricții: Dacă datele la nivel dezagregat conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității datelor.

3.6. Periodicitatea diseminării

Lunar - incidența bolilor infecțioase și parazitare;

Trimestrial – maladiile și contingentele de bolnavi cu dereglări narcologice, întreruperi de sarcină;

Anual - morbiditatea generală, alcoolism și narcologie, tumori maligne, hepatite cronice și ciroze hepatice, sifilis, gonoree și dermatomicoze, purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV), inclusiv care suferă de maladia SIDA, stăruința de funcții și cadrele instituției medico-sanitare, activitatea de staționar a instituției medico-sanitare, tulburările mentale și de comportament, deservirea medicală a copiilor cu dizabilități, cuprinderea copiilor cu vaccinări împotriva bolilor infecțioase;

3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)

Lunar- a 10-a zi după începutul lunii

Anual - luna martie după anul de raportare

Trimestrial - trimestrul următor după trimestrul de raportare

3.8. Revizuirea

Datele anuale sunt finale la prima diseminare, iar cele trimestriale pot fi ajustate la etapa de definitivare a datelor anuale.

3.9. Perioada de referință

Datele anuale - anul calendaristic

Datele trimestriale – trimestrul de referință

Datele lunare – luna de referință

4. Colectarea și procesarea datelor

4.1. Sursa de date

4.1.1. Cercetări statistice

Sunt utilizate următoarele rapoarte statistice:

1. Morbiditatea populației:

- Nr.1-săn. “Darea de seamă privind bolile parazitare și combaterea dipterelor hematofage”
- Nr.2 “Raport statistic privind bolile infecțioase și parazitare”
- Nr.5-săn. “Darea de seamă privind vaccinările preventive”
- Nr.6 “Raport statistic privind cuprinderea copiilor cu vaccinări împotriva bolilor infecțioase”
- Nr.7 “Raport statistic privind cazurile noi de tumori maligne”
- Nr.8 “Raport statistic privind cazurile noi de tuberculoză activă”
- Nr.11 “Raport statistic privind maladiile și contingentele de bolnavi cu dereglări narcologice”
- Nr.12 “Raport statistic privind numărul maladiilor înregistrate la bolnavii domiciliați în teritoriul de deservire a instituției curative”
- Nr.13 “Raport statistic privind întreruperea de sarcină (în termenele până la 21 săptămâni)”
- Nr.14-săn. “Darea de seamă privind monitorizarea supravegherii medicale și tratarea purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV) și bolnavilor cu SIDA”
- Nr.15 “Raport statistic privind asistența medicală acordată populației supuse acțiunii radiației ionizante în urma avariei de la CA Cernobîl”
- Nr.16-săn. „Darea de seamă privind incapacitatea de muncă temporară”
- Nr.18-săn. “Darea de seamă privind supravegherea de stat a sănătății publice în raion (municipiu)”
- Nr.29-săn. “Darea de seamă privind bolnavii cu hepatite cronice și ciroze hepatice”
- Nr.31-săn. “Darea de seamă privind asistența medicală acordată copiilor”

- Nr.32 - sãn.“Darea de seamă privind asistența medicală acordată gravidelor”
- Nr.32a - sãn.“Darea de seamă privind asistența medicală acordată păturientelor și lăuzelor”
- Nr.32b - sãn. „Darea de seamă privind profilaxia transmiterii materno-fetale a infecției HIV”
- Nr.33-sãn.“Darea de seamă privind bolnavii de tuberculoză”
- Nr.34-sãn.“Darea de seamă privind bolnavii de sifilis, gonoree și dermatomicoze”
- Nr.35-sãn.“Darea de seamă privind bolnavii cu tumori maligne”
- Nr.36-sãn.“Darea de seamă privind tulburările mentale și de comportament”
- Nr.53 “Raport statistic privind tratamentul recruților bolnavi”

II. RESURSELE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE

- Nr. 1 –aim „Privind activitatea agentului economic privat la prestarea serviciilor”
- Nr.12t-sãn.“Darea de seamă privind cauzele externe ale traumelor”
- Nr.17 “Raport statistic privind statele de funcții și cadrele instituției medico – sanitare”
- Nr.30-sãn. “Darea de seamă privind activitatea instituției medico-sanitare”
- Anexa Nr.1 la formularul Nr.30-sãn.“Darea de seamă privind activitatea de staționar a instituției medico-sanitare”
- Nr.38-sãn.“Darea de seamă privind activitatea comisiei psihiatrice – legale”
- Nr.39-sãn.“Darea de seamă privind activitatea centrului (secției, cabinetului) de transfuzie a sângelui”
- Nr.40-sãn.“Darea de seamă privind activitatea stației de asistență medicală de urgență”
- Nr.42-sãn.“Darea de seamă privind activitatea centrului medicină legală și a subdiviziunilor lui”
- Nr.43-sãn. „Darea de seamă privind activitatea centrului de recuperare pentru copii”

4.1.2. Surse administrative

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale dispune de infrastructura necesară pentru colectarea și prelucrarea datelor statistice în domeniul sănătății publice. Unitatea responsabilă de producerea datelor statistice în domeniu este *Agencia Națională pentru Sănătate Publică*, unde sunt centralizate datele-cheie cu privire la sănătate în baza unui sistem unic de colectare și prelucrare a datelor primare.

Alte surse administrative care produc date în domeniul sănătății sunt: *Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile”* (date HIV), *Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”* (date privind tuberculoza), *Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă* (date privind dizabilitatea), subordonate Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Ministerul Finanțelor furnizează informația privind cheltuielile pentru sănătate din bugetul public național.

4.1.3. Estimări

Nu se aplică

4.2. Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative

4.2.1. Obiectiv și scurt istoric

Statistica sănătății are un istoric de peste 40 ani. Activitatea Biroului de Statistică Medicală a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a început în anul 1970. Pe măsura restructurării sistemului de sănătate au intervenit modificări în denumirea Centrului Național de Management în Sănătate și în regulamentul de activitate. La finele anului 2017, CNMS a fuzionat în *Agencia Națională pentru Sănătate Publică*.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sunt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date.

Condițiile de control logic la nivel de chestionar au ca scop: urmărirea și verificarea fluxurilor logice din

<p>chestionar; respectarea corelațiilor între datele diferitelor capitole, verificarea încadrării între limitele normale a datelor corespunzătoare anumitor indicatori, eliminarea unor incoerențe ilogice.</p> <p>Prin <i>condițiile de verificare a integrității</i> se urmărește corelarea și verificarea datelor de identificare ale unităților raportoare din nomenclator (listă) cu cele completate cu date, asigurarea cuprinderii tuturor unităților raportoare etc.</p>
4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor
<p>Compilarea datelor se efectuează de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică prin centralizarea informației din chestionarele/rapoartele statistice prezentate de către unitățile medico-sanitare. Centralizarea informației se efectuează separat pe municipii, raioane, instituții republicane, instituții subordonate Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției sociale și altor ministere.</p>
4.3.3. Ajustările
Nu se efectuează ajustări.
4.3.4. Asigurarea calității
<p>Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.</p> <p>În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.</p> <p>În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice. Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.</p> <p>Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.</p> <p>Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau a celor inconsistente.</p> <p>Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu personalul responsabil de completarea rapoartelor statistice pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.</p>
4.4. Precizia datelor
4.4.1. Rata de non-răspunsuri
Nu este aplicabil
4.4.2. Erori de eșantionare
Nu este aplicabil

5. Comparabilitate și coerență
5.1. Comparabilitatea internațională
<p>Statistica sănătății este în conformitate cu standardele internaționale și în special a Organizației Mondiale a Sănătății.</p>
5.2. Comparabilitatea în timp
<p>Comparabilitatea în timp a unor indicatori este limitată reieșind din următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Începând cu anul 2003, a fost modificată vârsta limită pentru categoria <i>copii</i> - de la 14 ani la 17 ani 11 luni 29 zile. – Începând cu anul 2004, odată cu implementarea asigurărilor obligatorii în sănătate au fost efectuate schimbări în rapoartele statistice în vederea colectării informației separat pentru persoane asigurate și neasigurate.

– Din anul 2008, Republica Moldova a trecut la Implementarea standardelor și criteriilor europene privind înregistrarea în statistica oficială a nașterii și copiilor nou-născuți cu masa de la 500 gr. și de la 22 săptămâni gestație, fiind efectuate schimbări și în rapoartele statistice privind evidența nou-născuților.

– Începând cu anul 2018, indicatorii relativi raportați la numărul populației, au fost revizuiți din anul 2014 la numărul populației cu reședință obișnuită (până în anul 2018 erau calculați la numărul populației stabile).

Reședința obișnuită este definită ca locul în care persoana a trăit preponderent în ultimele 12 luni indiferent de absențele temporare (în scopul recreării, vacanței, vizitelor la rude și prieteni, afacerilor, tratamentului medical, pelerinajelor religioase etc.).

5.3. Coerența cu alte statistici

Datele administrative privind morbiditatea prin principalele boli sunt coerente cu datele colectate în cadrul studiilor selective în gospodării, precum DHS, MICS, Accesul populației la servicii de sănătate, etc.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului statisticii oficiale și stabilește cadrul juridic pentru dezvoltarea, producerea, diseminarea și coordonarea statisticii oficiale (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de autoritate centrală în domeniul statisticii, este o autoritate administrativă independentă instituțional și profesional, creată pe lângă Guvern în scopul coordonării sistemului statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniază indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS

(<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, că datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau

indirectă a respondenților. Nu sînt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sînt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice.”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității datelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de diseminare

Anual este elaborat Calendarul de diseminare a datelor statistice elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de diseminare

Calendarul de diseminare a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS
www.statistica.gov.md

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- a) Producătorii de statistici oficiale sînt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.gov.md reprezintă sursa cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina oficială.

8.2. Formatul diseminării
8.2.1. Informații operative / Note analitice
<p>Informațiile operative și notele analitice sunt publicate pe pagina oficială a BNS: http://www.statistica.gov.md la rubrica Comunicate de presă, conform Calendarului de diseminare a comunicatelor de presă.</p> <p>Informația din domeniul sănătății este publicată și pe pagina oficială a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică: http://ansp.md,</p>
8.2.2. Publicații
<p>Publicațiile elaborate de BNS care conțin date statistice din domeniul sănătate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Culegerea „Ocotirea sănătății în Republica Moldova” - publicația conține informații privind organizarea asistenței curativ-profilactice, tratamentul sanatorial, aspecte medico-demografice ale sănătății populației, morbiditatea populației, resursele sistemului de sănătate, etc.; - alte publicații statistice: Anuarul statistic; Breviarul statistic; Femei și Bărbați în Republica Moldova, Copiii Moldovei; note informative anuale; etc. <p>Acces la publicații:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.gov.md, rubrica Produse și servicii / Publicații http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&) - pe suport de hârtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa http://www.statistica.gov.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400) - sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.gov.md, rubrica Publicații http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219) <p>Publicații elaborate de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Anuarul statistic al sistemului de sănătate din Moldova”, care poate fi accesat pe pagina oficială veche a MS http://old2.ms.gov.md/date-statistice sunt amplasate începând cu anul 1999.
8.2.3. Baze de date/serii de timp
<p>Seriile de timp privind Sănătatea sunt plasate pe :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Banca de date statistice http://statbank.statistica.md, domeniul <i>Statistica socială / Ocrotirea sănătății</i> - Pagina oficială a BNS: www.statistica.gov.md la rubricile: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Comunicate de presă</i> • <i>Statistici pe domenii / Statistica socială / Ocrotirea Sănătății</i> • <i>Produse și servicii / Publicații / Statistica socială</i>
8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale
<p>Chestionarele internaționale sunt completate de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.</p> <p>Chestionarele Comitetului de Statistică al Comunității Statelor Independente (CSI):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.1 Privind cadrele și rețeaua instituțiilor medico-sanitare – anual • 19.2 Morbiditatea populației – anual • 19.3 Dizabilitatea primară – anual
8.2.5. Solicitări de date suplimentare
<p>BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – www.statistica.gov.md rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro</p>

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Metadate (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

9.4. Alte referințe utile

Baza de date OMS	http://www.euro.who.int/en/data-and-evidence/databases/european-health-for-all-family-of-databases-hfa-db
Baza de date EUROSTAT	https://ec.europa.eu/eurostat/data/database
Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU	http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/